

АКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІВ У МОДЕЛЮВАННІ МЕТОДИЧНИХ КОНЦЕПТ-ЗАХОДІВ

Людмила Ляшок

Методичний кабінет управління освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області

Анотація:

У статті розглянуто інноваційну систему моделювання особистісно-розвивального змісту роботи з педагогами, що оптимізує процес розвитку професійних компетентностей, інноваційної та методичної культури педагогічних працівників в умовах реформування освіти. Розроблено алгоритм моделювання методичних концепт-заходів, що передбачає побудову сценарію на синтезі методичної теми й соціокультурної лінії, вираженої асоціативним змістовим складником, із застосуванням активних стратегій освіти.

Ключові слова:

активна освіта; методичний захід; соціокультурний підхід.

Аннотация:

Ляшок Людмила. Активные стратегии образования педагогов в моделировании методических концепт-мероприятий.

В статье рассмотрена инновационная система моделирования личностно развивающего содержания работы с педагогами, что оптимизирует процесс развития профессиональных компетентностей, инновационной и методической культуры педагогических работников в условиях реформирования образования. Разработанный алгоритм моделирования методических концепт-мероприятий предусматривает построение сценария на синтезе методической темы и социокультурной линии, выраженной ассоциативной содержательной составляющей, с использованием активных стратегий образования.

Ключевые слова:

активное образование; методическое мероприятие; социокультурный подход.

Resume:

Liashok Liudmyla. Active strategies of educating teachers in modelling methodological concept-events.

The article features the innovative system of modelling person-developing content of work with teachers, which optimizes the process of developing professional competencies, innovative and methodological culture of pedagogical workers in the conditions of educational reform. The developed algorithm of modelling methodological concept-events involves the construction of a scenario based on the synthesis of the methodological theme and socio-cultural line, expressed by associative content component, using active educational strategies.

Key words:

active education; methodological event; socio-cultural approach.

Постановка проблеми. Модернізація системи освіти загалом, посилення соціальної ролі методичної служби в умовах зміни освітньої парадигми й розширення інноваційного простору зумовлює необхідність підготовки педагогічних кадрів зі сформованими потребами до професійної самоосвіти, саморозвитку, переосмислення концептуальних підходів до системи підвищення кваліфікації вчителів. Академічна свобода педагога як «агента змін», визначена Концепцією НУШ, передбачає активну професійну позицію педагогічного кадрового ресурсу реформування освіти, оскільки одним з 8 базових компонентів формули НУШ є «умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається самостійно» [3, с. 7]. Однак рівень мотиваційної готовності педагогів до активної ролі в освітньому процесі недостатній. Суть нової парадигми освіти полягає в тому, що навчальний процес відбувається тільки шляхом постійної активної діяльності й взаємодії всіх суб'єктів. Це співнавчання, взаємонавчання, де всі є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, які усвідомлюють, що і для чого вони роблять, прогнозують свою діяльність і її результати, рефлексують з приводу того, що вони знають, уміють і здійснюють.

Для стійкого безперервного розвитку й самореалізації кожний педагог потребує адекватного інтелектуально-культурного середовища, незалежно від вихідного рівня його навченості. Причому, чим багатше це

середовище, тим ефективніше відбувається процес розкриття й самореалізації як вікових та індивідуальних, так і професійних і загальнокультурних потреб, здібностей, можливостей. Дієвим способом подолати застій у розвитку людини є зміна її освітнього (розвивального, навчального, професійного) середовища. Однак сьогодні виникають протиріччя між:

– наявними педагогічними умовами розвитку професійної компетентності вчителя в системі методичної роботи й практичною потребою в реалізації нових освітніх парадигм;

– потребою теорії і практики пояснити характер впливу управлінського супроводу на синергетичний потенціал системи методичної роботи міста й браком необхідних щодо цього теоретичних засад і діагностичних методик;

– потребами освітньої системи міста в педагогах, готових до інноваційної діяльності, які мають ціннісне ставлення до освітнього процесу, і браком моделей і технологій формування професійної позиції вчителя в системі методичної роботи.

З огляду на викладене вище, ми презентуємо в статті власний варіант застосування основних положень соціокультурного, компетентнісного, діяльнісного й рефлексивного підходів у процесі моделювання методичних концепт-заходів за авторським алгоритмом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною основою дослідження є концепції методичної роботи як освіти для стійкого

розвитку (М. Мелманн [5], О. Пометун [8], І. Сушенко [9]), як складника системи підвищення кваліфікації вчителів у міжкурсовий і міжкатегорійний періоди (М. Жабінцева [2]), як структурної ланки системи неперервної освіти (В. Олійник [7]), створення сприятливого професійного середовища для навчання кадрів (Г. Гребенюк [1]), удосконалення системи методичної роботи (Г. Литвиненко [4]).

Формування цілей статті. Метою статті є ознайомлення з власним досвідом розроблення алгоритму моделювання методичних концепт-заходів. Новизна дослідження полягає в розробці, апробації й упровадженні алгоритму моделювання особистісно-розвивального змісту методичної роботи з педагогічними кадрами через реалізацію концепт-заходів у методичному сервісі міського методичного кабінету, що максимально оптимізує процес розвитку професійних компетентностей, інноваційної та методичної культури педагогічних працівників в умовах інноваційного освітнього простору міста.

Виклад основного матеріалу дослідження. Провідна педагогічна ідея дослідження ґрунтується на соціокультурному, компетентнісному, особистісно-діяльнісному та рефлексивному підходах до організації освітнього простору через застосування активних стратегій освіти в рамках методичного заходу, спрямованого на розвиток і формування компетенції самоосвіти й саморозвитку всіх суб'єктів методичної роботи.

Інформаційно-педагогічна модель досвіду

Мета: розроблення алгоритму моделювання методичних концепт-заходів через застосування соціокультурного підходу й використання інноваційних активних технологій під час проведення методичних заходів.

Розроблений алгоритм моделювання методичних концепт-заходів покликаний допомогти виконати основні завдання:

1. Підвищити рівень і якість надання освітніх послуг через активні традиційні та інноваційні форми методичної роботи, що передбачає розширення спектра маркетингової сфери методичних послуг щодо можливостей підвищення професійного рівня педагогів у міжкатегорійний і міжкурсовий періоди.

2. Активізувати потребу педагогів у самовдосконаленні, самоосвіті.

3. Розвинути професійні компетентності педагогів, спрямовані на забезпечення готовності до розв'язання сучасних освітніх проблем.

4. Забезпечити комплексне формування всіх складників готовності педагогів до інноваційного процесу.

5. Створити організаційні умови для безперервного вдосконалення фахової освіти й кваліфікації педагогічних працівників і набуття ними вмінь і навичок рефлексивної діяльності.

6. Упровадити систему методичних заходів, орієнтованих на розвиток творчих можливостей педагогів і ознайомлення з перспективним педагогічним досвідом.

7. Підвищити рівень методологічної підготовки педагогічних кадрів шляхом зміщення акценту з інформаційних аспектів методичної роботи на інноваційні.

8. Сприяти розвитку комунікативних взаємовідносин між суб'єктами методичного сервісу.

Технологія реалізації досвіду. Причиною зростання інтересу науковців до проблеми активних стратегій навчання дорослих є усвідомлення ролі освіти впродовж життя як важливого чинника розвитку особистості та суспільства. Трансформація поглядів на онтологічні засади людського буття зумовила також процес зміни педагогічних парадигм у напрямі подолання монологічної парадигми комунікації, усвідомлення цінності всіх суб'єктів освітнього процесу, посилення в педагогіці акценту на ціннісних аспектах, повернення до питання розвитку духовності особистості тощо. Особливого значення цей процес набуває для розвитку української освіти, зокрема й післядипломної педагогічної, для якої авторитарний, монологічний підхід був тривалий час визначальним, а досвід демократичної, діалогічної освіти – незначним.

Є багато підходів до організації методичного заходу. Усі вони – на осі технологічності та стихійності. Основний вектор реалізації алгоритму моделювання методичних концепт-заходів пролягає в площині технологічного й соціокультурного підходів через синтез активних стратегій освіти з асоціативною і методичною змістовними лініями заходу, що охоплює такі аспекти:

- інтегрованість освітнього середовища міста;
- гнучка взаємодія суб'єктів освітнього простору;
- оптимальне розв'язання педагогічних протиріч;
- створення умов для психологічного комфорту педагогів у системі методичної роботи;
- забезпечення активної і скоординованої діяльності учасників освітнього процесу;
- стимулювання фахового розвитку педагогів.

Технологічний підхід – створення чіткої методологічної концепції заходу, завдань і результатів, алгоритмів дій для організатора та учасників. Технологічність є одним з базових запитів післядипломної педагогічної освіти й головним критерієм результативності.

Технологічність найбільш підконтрольна організатору, і цей підхід є основним для моделювання методичного заходу, реалізується через застосування активних стратегій навчання дорослих.

Соціокультурний підхід – це допоміжний підхід, який потрібний для пробудження уяви й асоціацій зі сфери несвідомого. Продукти реалізації такого підходу мають бути оброблені технологіями, зокрема активними формами роботи, і використовуватись, коли тема занадто загальна або дуже передбачувана, для подолання очікувань і стереотипів.

Соціокультурний підхід визнаємо однією з передумов ефективного моделювання методичних заходів як складника післядипломної педагогічної освіти. На нашу думку, соціокультурний підхід передбачає цілісний комплекс можливостей і засобів професійного середовища, де відбувається педагогічно відповідна організація активної післядипломної освіти. Такий підхід забезпечує педагогові вибір цінностей, форм і засобів самореалізації.

Організаторові методичного заходу варто не забувати, що педагоги – це досвідчені учасники освітнього процесу, вони вміють навчатись, мають певний позитивний чи негативний навчальний і життєвий досвід. Вони можуть мати багато стереотипів і упереджень, проте їхні запити та потреби чіткі, інтереси й уподобання усталені, погляди помірковані й виважені. Суттєво відрізняється також і поведінка в освітньому просторі, зокрема аудиторії, дорослого та дитини. Дорослим властива сформована довільна поведінка, вони спроможні працювати довше й більш зосереджено, щоправда, за умови, що навчальна діяльність для них має важливе практичне значення, дає змогу виявляти свої думки та переконання. Окрім того, дорослі самодостатні, хочуть бути більш вільними у виборі мети.

Досвід проведення методичних заходів з педагогами, які вже мають усталену професійну позицію, переконує, що застосування соціокультурного підходу дає змогу розвинути в учасників заходу емпатію, толерантність, орієнтацію на гуманістичні цінності, професійну рефлексію, критичне й спектральне бачення педагогічних задач, професійне передбачення або антиципація, інтелектуальний та емоційний потенціал. При цьому легко й невимушено, в ігровій формі долаються такі негативні прояви, як: підвищена самооцінка, самовпевненість, низька критичність мислення, догматизм у поглядах, брак гнучкості в комунікативності, мисленні й поведінці, прямолінійність, упертість, орієнтування на соціальне схвалення, низька професійна мотивація, що призводять до емоційного вигорання й професійної стагнації.

Активне навчання дорослих – це не лише задоволення від участі в процесі навчання, а й чимала частка ризику, адже висловлюючи свої думки і пропагуючи власний досвід, ми часто боїмось почути критику чи зробити помилку. Здебільшого в тих, хто перебував у системі традиційного навчання, уже склались певні стереотипи поведінки: часто виникає емоційне напруження перед початком заняття, немотивоване хвилювання, незадоволення. Тому для організатора методичного заходу, який працює з аудиторією педагогів, украй важливо з самого початку створити атмосферу довіри й безпеки, довести, що учасник заходу перебуває серед людей доброзичливих і розумних, може почуватись вільним і впевненим, запевнити його в тому, що поряд є методист, який поважає й ураховує його думки та бажання. Як же переконати в цьому педагога, який став учасником методичного заходу?

Визначальною особливістю реалізованих на базі ММК та освітніх закладів м. Мелітополя методичних заходів усіх рівнів є *соціокультурний складник*. Саме в змісті методології соціокультурного підходу знаходять висвітлення аксіологічний, системно-діяльнісний, рефлексивний підходи й модель людини, що самоактуалізується. Значною мірою цьому сприяє досвід ММК з розробки сценаріїв методичних заходів за певною тематикою. При цьому чим менш очікуваною й передбачуваною для учасників заходу буде тематична атмосфера, тим вищим буде рівень включення в роботу самих суб'єктів методичної освіти. Педагог – учасник методичного заходу – з перших хвилин роботи потрапляє в простір, де йому не нав'язують знання, уміння й навички, а пропонують іншу ігрову реальність, далеку за тематикою від школи, але насичену необхідним навчально-методичним змістом, до якого ненав'язливо пролягають асоціативні зв'язки від кожного етапу заходу, пов'язаного спільною тематичною ідеєю – концептом заходу.

Термін «концепт» використовуємо на позначення «відправної асоціації» під час моделювання методичного заходу. Тому, на нашу думку, потрібно знайти концептуальну, смислотворчу ідею, яка могла б стати синтетичним, системотвірним, об'єднувальним фактором для всіх етапів і форм роботи під час методичного заходу. Ідею, яка могла б стати їх соціокультурною основою й визначала сутність, мету, цінності педагогічного процесу.

Концепт-захід – це активна форма навчання, спрямована на набуття практичного досвіду, зворотного зв'язку, використання нових моделей поведінки в безпечній атмосфері. Завдяки цьому за порівняно невеликий проміжок часу можна досягти дуже високих результатів. У будь-яких

ситуаціях, де дорослі люди перетворюються на учнів, їх попередній життєвий досвід впливає на процес навчання. Уже доведено, що, підходячи до виконання нових навчальних завдань, дорослі учні надають перевагу тому, що їх дивує, викликає неочікувані асоціації. Головна думка легше запам'ятовується, якщо виникають асоціації з особистим досвідом. Метафори – міфи, притчі, казки, реальні й вигадані історії, анекдоти,

приказки, поезії, пісні – допомагають зрозуміти те, що складно пояснити словами, розслаблюють і створюють позитивну атмосферу. Найсильнішими є ті концепти, що поєднують метафоричність з методичним змістом заходу. Вони дають змогу і залучити яскравим образом, і задати вимірювану й реалістичну мету. Краще, якщо концепт заходу припускає (і обцяє) можливість гейміфікації освітнього простору.

Таблиця 1

Приклади моделювання методичних концепт-заходів

Методична тема	Соціокультурна лінія, виражена асоціативним змістовим складником
педагогічні читання «Розвиток критичного мислення як стимул становлення творчої та ініціативної особистості»	«Зимова логіко-філософська школа імені kota Матроскіна»
педагогічні читання «Інновації в освіті»	інтелект-кав'ярня «Інтелектуально ситим вхід заборонено!»
тренінг «Позитивний психологічний клімат освітнього простору – запорука особистісного розвитку»	«VIP-PARTY»
семінар для заступників директорів з навчально-виховної роботи «Моніторинг професійного зростання педагогічного працівника як інструмент комплексної оцінки діяльності вчителя»	медико-педагогічний симпозіум «Діагноз педагога»
семінар для заступників директорів з навчально-виховної роботи «Інноваційний підхід до процесу формування та становлення інтелектуального компонента креативної особистості вчителя й учня засобами творчого мислення. З досвіду роботи»	шоу-вистава «Цирк із зірками»
семінар для міської творчої групи заступників директорів «Технологія розвивального навчання в дії»	майстер-клас для педагогів-флористів «Діти – квіти життя»
семінар для міської Школи резерву керівних кадрів	арт-студія «Робота з педкадрами: підсумки, досвід, проблеми»
засідання міського ПДС учителів української мови та літератури «Формування самоосвітньої компетентності старшокласників у процесі навчання української мови та літератури й підготовки до ДПА та ЗНО»	«Вечорниці-CLUB»
семінар для Школи резерву керівних кадрів «Організація атестації педагогічних працівників»	Документальне методшоу «Світ навиворіт»
семінар для заступників директорів з науково-методичної роботи «Організація та зміст роботи з молодими спеціалістами»	«Майстерня зоряних метаморфоз»
майстер-клас «Веб-квест як засіб розвитку самоосвітньої компетентності учнів в інформаційному просторі»	Веб-квест «Гардемарини, уперед!»
семінар для ММО вчителів української мови та літератури «Розвиток компетенції самоосвіти та саморозвитку учнів в умовах інноваційного освітнього простору на уроках філологічного циклу»	театр корифеїв «Креатив»
семінар «Формування комунікативної компетентності на уроках російської мови та літератури»	«Лінгвістична вітальня»
виставка педагогічного досвіду	«Філологічні арабески»

Методистам важливо пам'ятати, що педагоги як дорослі учні мають своєрідні особливості, які впливають на сприйняття ними пізнавальної інформації та зумовлюють специфічну будову освітнього процесу. Порівняно зі структурою освіти дітей освіта дорослих має спільні риси. Досвід переконує, що підхід до організації навчання дорослих, коли повністю відкидаються всі «дитячі» методи роботи, не застосовуються ігрові вправи та прийоми, мало

використовується наочність, немає самостійних практичних завдань, рухових пауз тощо – не є дієвим. З іншого боку, штучна опора тільки на принципи навчання дітей – дитячий характер інтонувань, звернень, перенасиченість іграми й забавками за рахунок необхідного для роботи пізнавального змісту – теж малоефективна.

Пріоритетної ваги в розв'язанні проблеми пошуку оптимальних форм методичного супроводу суб'єктів методичного сервісу

набуває впровадження інтерактивних форм групової роботи. В аспекті задоволення методичною службою професійних запитів працівників освітньої галузі міський методичний кабінет як сервісний центр надає перевагу застосуванню таких форм методичної роботи, як: постійний практикум, методичний тренінг, салон методичних ідей, майстер-клас, педагогічна студія, що можуть бути реалізовані як педагогічні проекти і є дієвими формами підвищення професійної компетентності, що оптимально задовольняють особистісні та фахові потреби суб'єктів освітньої діяльності й відповідають вимогам часу, суспільним запитам на освітні й професійні послуги.

Активні методи розкриваються через ряд конкретних прийомів (або способів). Завдяки їм, можна з перших хвилин методичного заходу створити атмосферу співробітництва й взаємоповаги, здійснити оцінювання потреб, рівня знань і навичок учасників, виявити їхні очікування й ставлення до пропонованої теми навчання, зацікавити учасників темою й заохотити їх бути активними з самого початку процесу навчання. Загально визнаним методичним прийомом є гра. Під час проведення методичного концепт-заходу з педагогами гра, як мінімум, виконує три функції:

– звільнювальну (Тематично єдиний ігровий простір стає полем для самовираження, знімає кайдани суперего, що дає змогу людині стати більш спонтанною, розкутою, щирою, відкритою);

– діагностувальну (Людина в грі максимально виявляє свої здібності, і це робить захід прогностичним. Особлива цінність гри в тому, що діагностику ззовні вона ненав'язливо перетворює на самодіагностику);

– розвивальну (Особливий стан людини в процесі гри дає змогу ненасильницьки втілити нову інформацію в її свідомість і підсвідомість, закріпити нові форми поведінки й комунікації, розвинути творчий потенціал педагога).

Гейміфікація як застосування ігрових елементів, ігрового мислення в неігрових процесах допомагає зняти напругу, надати додаткового звучання діяльності, підвищує самооцінку і стає стимулом, що впливає на внутрішню мотивацію.

Складниками гейміфікації в процесі моделювання концепт-заходу є:

– динаміка (використання сценаріїв, що потребують уваги користувача й реакції в реальному часі);

– естетика (створення загального ігрового враження, що сприяє емоційному залученню);

– соціальна взаємодія (використання технік, що забезпечують активну міжособистісну взаємодію);

– механіка (використання сценарних елементів, характерних для геймплея, зокрема віртуальні нагороди, статуси, бали, проходження віртуальних станцій. Так звана гра без програшу.

Неврахування організатором концепт-заходу зазначених вище складників під час підготовки програми є головною причиною його неефективності, хоч активні стратегії освіти як такі – найбільш ефективна технологія набуття конкретних навичок і вмінь. Помилки організатора можуть перетворити захід на абсолютне марнування часу. Можливими ризиками застосування синтезу гейміфікації й соціокультурного підходу в процесі моделювання методичного концепт-заходу є:

1) використання неадекватного теоретичного й практичного матеріалу;

2) непрозора або провокативна асоціація як основа тематичної єдності заходу;

3) недостатньо розроблені правила роботи в активних формах;

4) захоплення грою без виміру результату;

5) ігнорування принципу добровільної участі;

6) пасивність співробітників, їх вік і кількісний склад;

7) додаткове навантаження на лідера, організатора.

8) складність виміру динаміки мотиваційної сфери педагогів.

Усуненню вищезазначених ризиків сприяє тематична єдність навчального матеріалу – визначальний методичний підхід до організації пізнання освітніх явищ у контексті практичної діяльності учасників методичного заходу. Він дає можливість створити мотив єдності, індивідуалізувати навчання через раціональне використання міжгалузевих зв'язків і засобів інтеграції, диференціює навчання за способами та ступенем активності.

Водночас ідейно-тематичне, мистецьке, жанрове багатство культурного матеріалу, який використовується для створення навчальних ситуацій, побудови комплексних інтерактивних вправ, уводить учасників методичного заходу у світ гри, викликає особистісні асоціації.

Конструюючи той чи інший концепт-захід у структурі методичної роботи, методист відчуває складність щодо добору й поєднання навчального змісту, видів діяльності для активізації творчості учасників. Чим слід керуватись?

Визначальним критерієм у доборі змісту соціокультурного складника та видів діяльності в процесі пізнання освітніх явищ є сукупність методичних цілей заходу:

- сприймання, осмислення нових знань;
- розвиток інтелектуальних умінь;
- відпрацювання навичок;
- удосконалення опорних умінь.

Навчальний матеріал методичного заходу нерідко підпорядкований теоретичним темам. Це створює стереотип сприймання й вимагає такого ж стереотипу відтворення. Шкідливість ізольованого, нехай і дуже ретельного, підходу до вивчення певної теми очевидна в самій ідеї. Отже, основою навчального матеріалу має стати концепт. Використання концепту позитивно впливає на створення освітнього середовища, у якому так само природно формується власна думка. Адже найбільшою цінністю має стати людина, здатна обґрунтовувати й відстоювати самостійні підходи до розв'язання проблеми. Звернення до асоціативного матеріалу – концепту – застереже організатора заходу від механічного викладання, дасть змогу творити й самореалізовуватись у власній творчості, позитивно впливати на весь хід заходу, його результати.

Елементи так званих соціокультурних тематичних зв'язок, розминок наявні практично на усіх етапах заходу: на початковому етапі вони допомагають зняти напругу учасників та їхні внутрішні бар'єри, створити творчу й доброзичливу атмосферу в групі. Далі, на наступних етапах, вони виконуватимуть роль психологічного розвантаження, допомагатимуть подолати втому, повернути увагу аудиторії, а іноді й просто відволіктись від напруженої роботи й відпочити. Але, окрім усіх цих допоміжних функцій, «тематичні» активні вправи виконують ще й самостійні завдання: відпрацьовують навички комунікації, навчають передавати й зчитувати інформацію, взаємодіяти з людьми. Часто такі вправи містять нетипові дії, які педагоги зазвичай у житті не роблять – велика кількість рухів, доторків один до одного, ігрових процедур тощо. Це ще один «бар'єр» опору, який доводиться долати організаторові заходу (щоб уникнути зайвих психічних зусиль, вправи, що вимагають великої кількості тактильних контактів або артистичної розкутості, ставлять ближче до кінця програми заходу). Мета тематичних вправ-зв'язок – запустити потрібний груповий процес. Основні групові процеси, які можуть бути важливі методистові в групі на тому чи іншому етапі заходу, – це довіра, енергетика, активність учасників, креативність, згуртованість або ж, навпаки, змагальність.

Соціокультурний підхід до вивчення явищ освіти під час методичного заходу допомагає педагогові набути емоційно-ціннісний досвід спілкування, завдяки чому він стає активним суб'єктом пізнавального процесу. Отже, розроблений алгоритм моделювання методичних концепт-заходів передбачає побудову сценарію на основі синтезу методичної теми й соціокультурної лінії, вираженої асоціативним змістовим складником, і вимагає від організатора виконання таких дій:

1. Визначення методичної теми, мети та завдань, цільової аудиторії, очікуваних результатів заходу.

2. Вибір форми проведення.

3. Відбір навчального матеріалу методичного змісту, поділ його на смислові частини.

4. Пошук концепту – смислотворчої ідеї, яка могла б бути синтетичним, системотвірним, об'єднувальним фактором для всіх етапів і форм роботи під час методичного заходу. Концепт заходу вибирається серед соціокультурних тем, асоціативно пов'язаних з методичною темою заходу.

5. Визначення структури заходу.

Пропонований варіант:

- Вступна частина: створення сприятливого психологічного простору, вироблення, прийняття та засвоєння правил роботи групи, налагодження прямого та зворотного зв'язків «учасник – група» та «група – учасник», створення ситуації рефлексії.

- Діагностико-проектувальна частина: оцінка рівня поінформованості щодо проблематики, актуалізація проблеми та конкретних завдань для її розв'язання.

- Корекційно-розвивальна частина: надання нової інформації, засвоєння знань, набуття умінь, навичок, розвиток здатностей.

- Практико-моделювальна частина: організація активної взаємодії учасників у процесі навчання.

- Підсумково-рефлексійна частина: підбиття підсумків щодо процесу роботи, оцінка набутого досвіду, налаштування учасників на застосування досвіду в практичній діяльності.

6. Складання програми заходу. При цьому кожний з етапів отримує назву, яка має відповідати соціокультурній темі заходу.

7. Вибір активних стратегій навчання дорослих з урахуванням таких факторів:

- рівень компетентності, інтереси, досвід учасників;

- раціональні та доцільні засоби навчання;

- кількість учасників у групі;

- ресурсне забезпечення;

- умови приміщення;

- тривалість заходу.

8. Присвоєння інтерактивним вправам, спрямованим на досягнення очікуваних результатів, назв, що відповідають загальному концепту.

9. Уведення до сценарію заходу тематичних текстових зв'язок-переходів між етапами структури методичного заходу.

10. Підготовка резервних «імпровізаційних» жартів, метафор, притч, пов'язаних з загальним концептом заходу.

11. Оформлення мультимедійного супроводу, роздавального матеріалу, освітнього простору відповідно до концепту заходу.

Висновки. Запропонований алгоритм моделювання методичних концепт-заходів доводить, що робота методиста – справжня творчість та імпровізація. Сьогодні спостерігається тенденція до «театралізації всього життя». Методистові доводиться органічно поєднувати смисл і форму, зміст і артистизм. І синтез методичної теми та соціокультурної лінії, вираженої асоціативним змістовим складником, у процесі побудови сценарію методичного заходу дає змогу методистові розв'язувати цю проблему на високому рівні. Як показує практика роботи методичного кабінету управління освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області, моделювання методичних заходів за наведеним алгоритмом дає змогу:

– урахувати специфіку роботи з дорослими, яким властиве прагнення розв'язувати реальні проблеми практики – ставлення до процесу

навчання не як до мети, а як до засобу задоволення особистих і професійних потреб;

– забезпечити високий рівень умотивованості розв'язування конкретних професійних проблем, самостійність в ухваленні педагогічних рішень – ініціативність, відповідальність, уміння ставити цілі та їх досягати;

– запропонувати самостійний вибір траєкторії особистісно-професійного саморозвитку з опорою на власний досвід.

Перспективи подальших досліджень. Проблема моделювання методичного заходу за авторським алгоритмом цілком ще не розв'язана і має бути конкретизована в структурно-компонентному аналізі, уточненні методологічного інструментарію та умов формування мотиваційної компетентності учасників методичного заходу як складника післядипломної педагогічної освіти.

Список використаних джерел

1. Адаптивне управління в освіті: зб. наук. праць / за заг. ред. Г. Гребенюка. Харків: Стиль Іздат, 2007. 288 с.
2. Жабінцева М. Сучасний погляд на інноваційну модель керівництва школою. *Директор школи*. 2014. № 2. С. 27–31.
3. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 29. 04. 2018).
4. Литвиненко Г. Інноваційний розвиток методичних кабінетів. *Методист*. 2013. № 12. С. 3–8.
5. Мелманн М., Пометун Е. Диалоги об образовании для устойчивого развития. Киев: ВД «Освіта», 2012. 180 с.
6. Методологія проведення тренінгів / уклад.: І. О. Корнієнко, С. І. Алмаші. Мукачево: МДУ, 2016. 60 с.
7. Олійник В. В. Освіта впродовж життя: як і чого вчити дорослих. *Управління освітою*. 2010. № 1.
8. Пометун О. Чи може навчання бути задоволенням? *Надихаємо на дію. Інформаційний бюлетень*. 2009. № 3(1). С. 1–5.
9. Сущенко І. Освіта для стійкого розвитку в дії. *Надихаємо на дію. Інформаційний бюлетень*. 2009. № 4(2). С. 1–7.
10. Стрига Е. В. Соціокультурний підхід як умова формування професійного менталітету майбутніх учителів. URL: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-06/09sevptm.pdf> (дата звернення: 29. 04. 2018).

Рецензент: д.філософ.н., професор Троїцька Т.С.

Відомості про автора:

Ляшок Людмила Валеріївна
lyashock.lyudmila@gmail.com
Методичний кабінет управління освіти
Мелітопольської міської ради Запорізької області
вул. Осипенко, 96, м. Мелітополь,
Запорізька область, 72313, Україна

doi: 10.7905/nvmdpu.v0i20.2470

Матеріал надійшов до редакції 03. 05. 2018 р.
Прийнято до друку 27. 05. 2018 р.

References

1. Hrebenuk, H., Ed. (2007). *Adaptive management in education: coll. of research works*. Kharkiv: Styl Izdat. [in Ukrainian]
2. Zhabintseva, M. (2014). Modern view of the innovative model of school management. *Dyrektor shkoly*, 2, 27–31. [in Ukrainian]
3. Concept “New Ukrainian School”. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. [in Ukrainian]
4. Lytvynenko, H. (2013). Innovative development of methodology classrooms. *Methodyst*, 12, 3–8. [in Ukrainian]
5. Melman, M., Pometun, Ye. (2012). *Dialogues on Education for Sustainable Development*. Kyiv: PC “Osvita”. [in Ukrainian]
6. Korniienko, I. O., Almashi, S. I. (2016). *Methodology of training delivering*. Mukachevo: MSU. [in Ukrainian]
7. Oliinyk, V. V. (2010). *Lifelong learning: how and for what to teach adults*. Upravlinnia osvitoiu, 1. [in Ukrainian]
8. Pometun, O. (2009). Can learning bring satisfaction? *Nadykhaiemo na diiu. Informatsiinyi bulletin*, 3(1), 1–5. [in Ukrainian]
9. Sushchenko, I. (2009). Education for stable development in action. *Nadykhaiemo na diiu. Informatsiinyi bulletin*, 4(2), 1–7. [in Ukrainian]
10. Stryha, Ye. V. Sociocultural approach as a condition to form future teachers’ professional mentality. Retrieved from: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-06/09sevptm.pdf>. [in Ukrainian]

Information about the author:

Liashok Lyudmyla Valeriivna
lyashock.lyudmila@gmail.com
Methodological office of education management of
Melitopol City Council of Zaporizhia region
96 Osypenko St., Melitopol,
Zaporizhia region, 72313, Ukraine

doi: 10.7905/nvmdpu.v0i20.2470

Received at the editorial office 03. 05. 2018.
Accepted for publishing 27. 05. 2018.